

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Liber Theologiæ Moralis, Viginti Qvatvor Societatis Iesv Doctoribvs Reseratvs

Escobar y Mendoza, Antonio de

Lvgdvni, 1659

III. De famulorum mercede.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41066

Vt det rem locatam conductori ad usum, & fructum. 2. Vt soluat impensas necessarias. 3. Vt vitium occultum, aduersus scilicet rei, ob cuius gratiam res conducta est, patefaciat. 4. Vt damna sua culpa secuta resarciat. 5. Ne rem locatam ante tempus repetat.

13. *Quotnam item conductoris obligationes?* Etiam quinque. 1. Vt suo tempore mercedem soluat. 2. Vt re locata non utatur, nisi prout conuentum fuerit. 3. Vt restituat finito tempore. 4. Ne deferat absque causa rem locatam ante tempus. 5. Vt reddat integram, sicut accepit.

14. *Quotnam denique ex locatione actiones?* Dux sunt. Prima dicitur actio ex locato competens locatori aduersus conductorem, vt soluat mercedem; quod si non faciat, soluat etiam usuras. Secunda est actio ex conducto conueniens conductori aduersus locatorem, vt det rem locatam, & quidquid interest conductori, si per locatorem steterit.

15. *Tempore finito potest ne conductor inuitus retineri?* Minime. *Quotnam autem modo finitur tempus locationis?* Triplici ratione finitur, & mutuo consensu, & temporis lapsu, & si res locata pereat.

16. *Sola ne taciturnitate locatoris, tempore finito, renouatur locatio?* Aliquando quidem sola patientia & taciturnitate locatoris potest renouari.

CAPVT III.

De famulorum Mercede.

17. *Utrum famulorum stipendium assigna.* Illud quidem iustum est stipendium, quod passim eò loci iis tribui adest, ita vt non sit minus infimo, nec maius supremo.

18. *Vti ne famulus occultà compensatione potest?* Non, nisi constaret mercedem constitutam esse iusta infima minorem; vel aliter integram non valeat recuperare.

19. *Potest ne minus infima aliquando esse, & tamen iusta?* Ita quidem, v. gr. si solum ad preces famuli herus ^{illius} conduxit, vel famulus sponte remittat ad herum alliciendum.

20. *Quanam famulo debita sustentatio?* Ea quidem, quae similibus famulis adest conferri.

21. *Quid de opifice famulum ad artem ediscendam suscipiente?* Tenetur illum non impedire, & occupare in aliis operibus.

22. Quis operam suam locat, sed non integrè laborat culpa conductoris: tenetur ad partem mercedis restituendam? Si per ipsum non fiat, quominus inferuiat, iure integram accipit pensionem.

23. Conducitur famulus ad seruiendum marito, v. gr. & uxori crescit familia: augenda ne merces? Si crescat notabiliter, augeri quoque famulo debet inferuienti omnibus stipendium.

24. Egrotante famulo, imminuendane merces? Potest quidem pro rata subtrahi, nisi aliquid consuetudo suadeat; non debent autem alimenta negari, nec aliæ expensæ necessariæ.

25. Famulus mihi obsequium præstat nulla mercede constitutus. Remunerandus ille est, vel iusta mercede persoluta, si obsequia talia sint, vt eis regulariter constituta sit merces: vel aliis honorum gradibus exhibitis, quibus valeant compensari.

26. Aufert famulus secretò de bonis domini: debet ne restituere? Malè equidem agit, sed tamen nisi iustam mercedem excedat, non tenetur restituere: modò bis merces non soluatur.

27. Tenetur ne famulus ad bonorum domini custodiam? Tenetur in rebus ad officium suum pertinentibus. Si damnum alijs inferat, qui tenetur? Si sit in negotio à domino constitutus, dominus resarciat: si non sit constitutus, ipse debet resarcire.

CAPVT IV.

Praxis circa materiam de locatione, ac conductione ex Societatis I E S V Auctoribus.

28. **N**vm liceat locare meretrici, aut usurario domum. *S. viñc. De loca- tione, cõ- ductione, & sala- rio va- ria.*
 Aliqui negarunt; quia est ministrare contra casti- tatem & iustitiam materiam. At Petrus Hurtado de Mendoza *22. d. 173. sect. 30. §. 394.* limitat, in casu quo domus alteri locari possit; quia vnusquisque tenetur actus illicitos suæ domi vitare, quoties potest absque incommodo. Imò si pru- denter existimes, fœminam alibi prudenter victuram, debes domum vacuam relinquere, amisso lucro. Hæc Magister meus. Ast *Valentia tom. 3. d. 5. quest. 21. part. 4.* docet locari posse, etiamsi alteri commodè posset locari, nisi loci circun- stantia datura esset occasionem sæpius delinquendi, aut nisi
 Dd 5 vicinia